

tychc

červen 2019
Studentský
magazín
Gymnázia
Jana
Keplera

ob sah

Vysoké školy	3
Vědecké okénko	4
Názory	5
Dvojí kvalita	8
Zkáza Hindenburgu	9
Rozhovor	10
Téma	
Singapur	13
Halič	14
Berlín	15
Bakelitový telefon	16
Objev	16

Pomoz nám na nohy!

Hledáme pravidelné přispěvatele do našeho časopisu. Jediné co požadujeme je alespoň troška zodpovědnosti a chuť psát.

Odměnou ti bude super kolektiv, časté „pracovní“ dýchánky a spousta nových zkušeností.

V případě zájmu se neboj ozvat na:

casopis.tycho@gjk.cz

Editoriál

Výrok, že cestování nás obohacuje, jsem během svého krátkého dospívání už automaticky vzala za svůj. Nacházíme ale ve světě něco převratně nového, nebo si tam jedeme spíš pro to, co už víme, že uvidíme, co bychom viděli v různých barvách všude?

Když cestujete jako dítě, s láskou pak vzpomínáte na hračkářství Grasshopper, ale už nevíte, jestli bylo v Bruggách nebo v Miláně. V myslí vám plavou obrazy vytržené z kontextu. Mušle v bazénu, kuřecí přesnídávka, chroustání červotoče v noci v pokoji, placatka s rumem proti průjmu.

To se samozřejmě s věkem změní. Vyspějete a když znovu stanete v ruce s průvodcem a kufrem, už jste nezávislý západní suverén, děláte óch a ách na těch správných místech.

Mezi všemi muzei a památkami Athén ve mně stejně nejvíc rezonovala ulice. Místní streetartová a graffiti komunita, zastrčené hospůdky, pouliční prodejci knih a housle znějící za ostnatým drátem. Pravděpodobně to znamená, že ještě nejsem ten vyspělý suverén.

Tím by byl můj táta. Když se ho zeptáte, jistě si se slzou v oku vybaví všechn antický mramor a nekonečné handrkování

s půjčovnou aut. A kdybychom se teď znovu rozhodli prozkoumat svět a zapíchlí špendlík do kteréhokoli jiného města, vím, že se zase půjdu ztratit v ulicích a táta v galeriích.

Trochu si myslím, že to tak máme každý. Že nikdy nepřestaneme cestovat jako děti, které vnímají jen to, co se jich bezprostředně týká, co je zajímavé. Napadá mě, jestli vůbec existuje něco jako ten vyspělý, objektivní cestovatel a jestli je vůbec žádoucí se po něm pít. Jestli třeba nejezdíme do světa, abychom tam objevili sami sebe. Ten jeden velký objev, který ještě nebyl učiněn. **E**

Klára Richterová

Vysoké školy

aneb jak na ně

Představujeme novou rubriku, ve které se budeme snažit zmapovat nabídku univerzit v České republice i ve světě, zprostředkovat vhled do vysokého školního života a upozornit na možnosti, které nabízí. A to vše pohledem bývalých studentů Gymnasia Jana Keplera.

Jak vybrat vejšku?

Dát krátkou a výstižnou radu ohledně výběru dalšího studia po Keplerovi v tak krátkém příspěvku je snad náročnější úkol než samotný výběr budoucí školy. Poskytnout totiž univerzální radu každému z širokého spektra studentů (od těch, kteří se lopotí s vidinou následujícího studia na světových prestižních univerzitách, po ty, kteří slovo škola nechťejí slyšet po zbytek svého života) je záležitostí věru překerní.

Avšak pokud bych měla sdílet trochu své nezrálé a amatérské mudrosti, aniž bych musela překračovat hranice kreativity časopisů pro ženy ve středním věku, poradila bych vám, abyste se místo zamýšlením se nad výběrem další školy spíše zamysleli nad tím, co opravdu chcete v budoucím životě dělat – co vás baví, přitahuje, při čem zapomínáte na čas a svět okolo sebe, co byste chtěli dělat do konce života, ať už zdarma, nebo za peníze. A od toho postupujte dál – potřebuji na to, co chci dělat, vůbec školu? A jakou školu? Stačí mi škola v Česku, nebo chci do zahraničí? Chci do studia vrazit veškeré svoje další roky života, anebo chci něco lehčího, abych mohl/a ke škole pracovat / dělat své vlastní projekty? A potřebuji se hlásit na školu hned teď, nebo si chci radši dát gap year a vyjasnit si, co vůbec od života chci?

A co když se vám něco nepovede nebo uděláte špatnou volbu? Nebudte zklamaní. Protože každá chyba a každý přešlap vám jenom pomůže vydat se tou správnou cestou.

◀ Nare Gičuncová

Karlova univerzita
FSV (Fakulta sociálních věd /
Fakulta símulující vědy)
Ekonomie a Finance
nare.gicuncova@gmail.com
<https://fb.me/nare.gicuncova>

▶ Václav Volhejn

Karlova univerzita
Matfyz, Filozofická fakulta
Informatika, Filosofie
vaclav.volhejn@gmail.com

Dvouobory

Pokud vás zaujalo víc oborů a nedokážete si vybrat jeden, můžete se přihlásit na dvouobor. To umožňuje například Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Znamená to, že můžete studovat třeba bohemistiku a historii, ale na obou oborech na vás budou klást menší požadavky, než kdybyste je studovali zvlášť jako jednoobory. Je to náročnější, než studovat jednooborově, ale ne dvakrát náročnější.

Je tu pár úskalí. Je prakticky jisté, že nějaké přednášky z různých oborů se budou překrývat, a třeba na zmíněné Filozofické fakultě se moc nestává, že by jedna přednáška měla víc termínů („paralelek“), takže si musíte vybrat. To je obzvlášť nepříjemné v případě povinných předmětů. Útěchou budiž, že je bohužel/naštěstí spousta přednášek, na které stejně nemá moc smysl chodit.

Druhá věc je, že kdybyste třeba po roce zjistili, že vás bohemistika zajímá víc než historie, nemůžete přímo přejít z dvouoboru na jednoobor. Řešením je přihlásit se znovu na bohemistiku jako

jednoobor, ale to jde jenom jednou za rok a nemusí to stát za to kvůli úsilí investovanému do druhého oboru. Několik mých kamarádů z Filozofické fakulty se dostalo do podobné situace.

Druhá možnost je studovat dva jednoobory. Školy jsou pak úplně nezávislé, takže musím udělat skoro dvakrát víc práce, včetně napsání dvou bakalářek. Upřímně, snažit se dostudovat dva jednoobory je spíš weird flex: dá se to, ale neděláte pak nic jiného. Dobré je to, když jste nerozhodní. Můžete si třeba na semestr zkusit oba obory naráz a pak na jeden obor kdykoliv přestat chodit, když zjistíte, že vás druhý zajímá víc.

Abych vyložil karty na stůl: nastoupil jsem před dvěma lety na dva jednoobory: na Matfyz na informatiku (se kterou už jsem měl předem zkušenosti, což mi školu usnadňovalo) a na Filozofickou fakultu na filosofii. Po roce jsem se rozhodl s filosofií přestat, ale pořád chodím na některé filosofické předměty a jsem v kontaktu s kamarády z filosofie, což je myslím velké plus. **t**

Vědecké okénko

Není díra jako díra

Na začátku dubna 2019 publikovali astronomové z projektu EHT (Event horizon telescope) první opravdový „snímek“ černé díry.

Černá díra je natolik hmotný objekt, že jeho vlastní gravitace převládne nad silnou jadernou interakcí působící mezi částicemi, načež se celý objekt zhroutí do jednoho jediného bodu s nekonečnou hustotou nazývaného singularita. Ta působí tak velkou gravitační silou, že z jejího okolí nedokáže uniknout ani světlo.

„In space, no one can hear you scream; and in a black hole, no one can see you disappear.“

— Stephen Hawking,
Black Holes: The BBC Reith Lectures

M87*

Takové označení nese první „vyfotografovaná“ černá díra. Leží v centru galaxie Messier 87, která náleží ke kupě galaxií blízko souhvězdí Panny. Její hmotnost dosahuje 6 500 000 000 násobku hmotnosti Slunce, což je asi 1500 krát víc, než kolik váží černá díra Sagittarius A* ve středu Mléčné dráhy. Od Země je vzdálená asi 54 milionů světelných let. Ohnivá oblaka lemující M87* jsou tvořena rozžhavenými plyny letícími rychlostmi blízcími se rychlosti světla.

Projekt EHT

EHT je systém osmi propojených radioteleskopů z celého světa, které pracují na principu Very-long-baseline interferometry (VLBI) a dohromady tvoří teleskop o velikosti Země, zachytávající záření o vlnové délce $\lambda = 1,3$ mm z infračerveného spektra. Čím dál od sebe jsou jednotlivé stanice, tím větší se dosahuje přesnosti. Naměřená data se pomocí

koherenční funkce „pokládají přes sebe“, čímž se posilují stopy pozorovaných objektů, které zůstávají ve všech měřeních na jednom místě a naopak oslabují rušivé signály, které se pohybuje nepravidelně. Úhlová přesnost („úhel, který v zorném poli zaujímá nejmenší pozorovatelný objekt“), které EHT dosahuje, se dá vypočítat jako

$$\theta \approx \frac{180 \lambda}{\pi D}$$

(kde D je největší vzdálenost mezi dvěma radioteleskopy, která u EHT činí 11 750 kilometrů). Z toho plyne, že $\theta \approx 0,0000000062^\circ$, což by stačilo k přečtení novin v Paříži, zatímco stojíte v LA. (Oproti tomu Hubblovův teleskop má úhlovou přesnost $0,000014^\circ$ a lidské oko jen $0,02^\circ$). Samotný záznam v roce 2017 trval cca 10 hodin a vzniklo při něm 5000 TB dat, které dlouhou dobu zpracovávaly superpočítače v Německu a USA do podoby 180 MB velké obrázku.

Teodor Machart

Jak se kouří na Kepleru

Výsledky dotazníkového šetření

Na konci února a začátku března jsem na naší škole provedl dotazníkové šetření na téma kouření. Dotazník byl součástí mé dlouhodobé práce na toto téma. Teď, když jsem svou práci dokončil a vyhodnotil jsem dotazník, rád bych se s vámi podělil o některá zajímavá zjištění.

Dotazník jsem rozesílal elektronicky mezi žáky vyššího gymnázia. Vyplnilo ho 186 lidí. Z toho 31 respondentů uvedlo, že kouří, což je 16,8 %. To je méně než průměr v České republice, který se pohybuje okolo 19 %. Vzhledem k nízkému věku respondentů se však pravděpodobně podíl kuřáků časem zvýší.

Dále jsem zkoumal korelaci mezi kouřením rodičů a kouřením dětí. Ukázalo se, že pouze 39,2 % respondentů mělo alespoň jednoho rodiče kuřáka. Kouřit tedy začínají i lidé, kteří to nemají v rodině.

V druhé části jsem se zaměřil na názor kuřáků samotných. Zde je nutné upozornit, že vzorek je zde pouze zmíněných 31 respondentů, a výsledky tedy nebudou zobecnitelné. Na otázku „Proč jste začali kouřit?“ uvedli respondenti nejčastěji, že chtěli vyzkoušet, jaké to je, a také kvůli účinkům, které to má na mozek. Takřka nikdo nevěděl, že by to bylo kvůli tlaku přátel, nebo kvůli rodině.

Na závěr bych vyslovil tuto hypotézu: styk s kouřením v prostředí rodiny není určujícím faktorem v tom, zda se jedinec stane kuřákem. Tuto hypotézu by jistě stálo za to prověřit dalšími výzkumy na větším vzorku.

Jakub Krieger

Proč jsem se (ne)zapojil/a do studentské stávky za klima?

Greta Ernman Thunberg. 1,5 milionů stávkujících studentů po celém světě. 2000 měst. 106 států. 92 stávkujících měst a obcí po celé České republice za rok 2018 a 2019. Myšlenka stávky byla z pohledu organizátorů a jejich podporovatelů naprosto jasná, média a veřejnost ji vidí jinak. Často se objevuje názor, že se studenti jen chtěli vyhnout vyučování, ale bylo to tak?

Anna Mezgerová
Studentka
Mluví Fridays for
Future

V pátek 15. března jsem nestávkovala jenom za klima, stávkovala jsem za budoucnost svojí a budoucnost svých blízkých.

Velice často jako organizátoři Fridays For Future v České republice slyšíme, že místo stávkování a ulívání se ze školy na tiskových konferencích bychom měli jít studovat a vzdělávat se v oblasti klimatických změn, abychom – jednoho dne – mohli něco udělat. „Jednoho dne“ je ale pozdě, je třeba jednat hned a ne za pět, deset, dvanáct let. Paradoxně se v době školy děje minimum aktivit Fridays For Future.

Ve svém volném čase chodíme na magistrát, pořádáme pravidelné schůzky, večer probíhají celostátní cally, komunikujeme s médii a děláme spoustu dalších věcí, které veřejnost nevidí.

Chceme co nejrychleji dostat emise na nulu, chceme co nejrychlejší dekarbonizaci. Chceme, aby se pracovalo na snižování emisí, ne na přizpůsobování se klimatické změně.

Je mi 15 let a stále studuji na základní škole. Důvod, proč stávkuji, není ulívat se ze školy, vzdělání je pro mě teď nejdůležitější. Teď nastává čas, kdy si vybírám střední školu. Teď nastává čas, kdy se musím nejlépe zamyslet nad svou budoucností, a přesně z toho důvodu jsem se zapojila do hnutí Fridays For Future – chci, abych měla alespoň nějakou budoucnost.

„Jste zvolení politici, jste placeni za to, abyste řešili problémy. Klimatická krize je problém. Přiznejte si to a začněte ho řešit.“

- www.fridaysforfuture.cz

Ivan Bejin
Student Gymnázia
Jana Keplera

I přes můj negativní názor na tuto stávku si určitě myslím, že globální oteplování a změny klimatu jsou problém, který je potřeba řešit. A už se také (minimálně na území Evropské unie) aktivně řeší. Stávky středoškoláků ale podle mě nejsou úplně nejšťastnějším způsobem, jak dosáhnout zlepšení.

Za prvé, cílem této stávky je údajně upozornit politiky na změnu klimatu a vynutit si nějaké legislativní změny. Změna ale nezačíná u politiků, začíná u nás. Kolik z těch tisíců studentů třídí odpadky, nepoužívá plastové obaly, plastové lahve a má na domě solární panely, které využívají obnovitelnou energii? Nebo jinak, kolik z nich aspoň třídí ty odpadky, když už nic jiného? Ano, samozřejmě, když ten nápad se stávkou přišel, kromě pár jedinců, kteří poctivě třídí odpadky a snaží se zmenšit svoji uhlíkovou stopu (respekt jim), se všichni stali environmentalistickými aktivisty ze dne na den. Takže reálně jen malý počet z nich skutečně nějakou změnu ve vlastním životě, ale hlavně že zatahují školu a bojují za lepší zítřky.

Za druhé, z celého světa se právě v Evropské unii už dávno zavádějí regulace a postupně se přechází k zelené energii. Co se tedy po těchto politicích chce? Aby najednou zakázali všechny věci, které mají dopad na globální oteplování?

Toto by ekonomicky absolutně potopilo všechny státy, které by k takovému kroku přistoupili.

Chtějí obyvatelé těchto států, aby produkty nezbytné životu byly několikanásobně dražší, protože by se musely vyrábět ekologickým způsobem? Chtějí obyvatelé těchto států, aby byli většinu dne bez elektřiny, jelikož v tuto chvíli ještě nemáme dost prostředků na to se kompletně přesunout k obnovitelným zdrojům? A pak je tu problém zbytku světa. Nikdo jiný ohledně toho nic nedělá. V Číně si provozují továrny, jak chtějí, v Americe také. (Tyto státy mimochodem na klima mají mnohem větší vliv než vaše PETka od Coca-Coly)

To samozřejmě neznamená, že je Evropská unie má následovat a nic neřešit. Ale také to neznamená, že by Unie měla dělat drastické kroky. Znevýhodňovalo by to jak obyvatele těchto zemí, tak i místní ekonomiku. Tento problém je třeba pojmout globálně a zatím k tomu jasné řešení není. Studentskými stávkami mířenými na politiky, kteří už na tomto území i tak dělají co nejvíce, se to ale také nevyřeší. Nikdo neví, co přesně mají politici dělat, ale chce se po nich, aby zachránili svět v situaci, kdy jim v tom zatím zbytek světa nepomůže.

Foto: Mikoláš Fromm

Foto: Mikoláš Fromm

Foto: Mikoláš Fromm

Foto: Mikoláš Fromm

Foto: Mikoláš Fromm

Prof. RNDr. Hana Librová CSc.
Fakulta sociálních studií MUNI

Šimon Peichl
Student Gymnázia Jana Keplera

Stávku středoškoláků obdivuji a sympatizuji s ní. Sama jsem se k brněnským záškolákům, kteří se shromáždili na náměstí Svobody, připojila. Ale, pomínu-li ten významný pátek 15. března, doporučuji do školy chodit a pilně se učit. Nejde přece v první řadě o to „učit se tam fakta“, která byste „použili v budoucnu“. Především vám vzdělání umožní už teď se orientovat ve spleti složitých problémů, které na nás dotírají.

Nepochybně ale, že je situace opravdu závažná. Dívejte se kolem sebe; sami uvidíte, jak divně se příroda letos na jaře chová. K takovému pozorování je ovšem třeba se vyzbrojit znalostmi biologie, geografie a dalších přírodních věd. Jak vidíte: učitelka se ve mně nezapře.

Stávka ale jistě není jediná možnost. Pošlete své rodiče a prarodiče na veřejnou schůzi místního zastupitelstva a pokuste se tam proniknout s nimi. Udělejte inventuru v provozu své školy – neplýtvá energií? Neplýtváte náhodou vy sami ve školní jídelně? Co se děje se zbytky? Jak se do školy dopravujete? Je to smutný pohled, když studenta přiváží každodenně do školy tatínek...

Dejte svůj názor na vědomí politikům, ale dejte si pozor, abyste jim nedali příležitost vykroutit se vašim požadavkům tím, že poukáží na vaše vlastní environmentální hříchy!

Často jsem se setkával s otázkou: „Ty jsi na té stávce nebyl? Proč?“ Načež se rozjela alespoň patnáctiminutová debata o důvodu mé absence. Těch důvodů je hned několik, ale tím kruciólním je fakt, že celá stávka byla vedena motivem „pojdme si zaskandovat proti těm zlým politikům, kvůli kterým nebudeme mít budoucnost.“ Politik je osoba, reprezentující myšlenky společnosti, v ideálním případě je v politice kvůli nám, občanům. Neoprávněné obviňování těchto osob, které společnosti darují svůj čas a invenci je podle mého špatně. Ano, existuje odborný konsenzus o globálním oteplování, ale zdaleka taková shoda nepanuje na způsobu řešení této „krize“. Pokud tedy nebylo nalezeno řešení, je někdo odpovědný za ignorování tohoto problému?

Paradoxně se ze zelené stávky stala spíše instagramová událost a na některých instastories na fotky ze stávky navazovaly fotky, na kterých byla ledová káva s plastovým brčkem, nebo video z letadla. Na Twitteru publikovala Greta Thunbergová, iniciátorka stávky a ekoaktivistka, dne 22. ledna 2018 fotografii, na níž obědvá jídlo převážně zabalené v igelitových obalech. To považuji za naprosté pokrytectví! V žádném případě neodsuzuji létání letadlem či jídlo v igelitu, sám obojí používám, ale alespoň to nepublikujte na své sociální síti v přímé návaznosti na stávku kritizující politiky za nečinnost!

Také to, že Strana zelených se do vlády nebo do parlamentu už notnou chvíli nedostala a v blízké budoucnosti jejímu úspěchu nic nenapovídá, je jen další ukázkou toho, že se ve společnosti řeší tíživější témata. Ano, přírodu, oceán a zkrátka celý svět je potřeba chránit, ale člověk musí začít u sebe, tedy ten transparent ze stávky alespoň hodit do tříděného odpadu.

Klára Halašková
Studentka GJK
Spoluorganizátorka
stávky Fridays For
Future

Mě osobně už vážně nebaví, jak naše společnost funguje: jeden se o něco s dobrou myšlenkou pokusí a více lidí ho kritizuje než podporuje. Když se tedy středoškoláci rozhodnou stávkovat proti ekologické nečinnosti většiny z nás, je jim vyčítáno, že nešli do školy a chtěli mít více volného času.

Hlavní argument organizátorů je to, že nemá cenu se vzdělávat pro budoucnost, která nebude. Ten si vypůjčili od švédky Greta Thunberg, která svým pravidelným pátečním stávkováním vyjadřuje jasný názor a inspiruje celosvětové hnutí Fridays For Future. Já s výrokem o vzdělání tak úplně nesouhlasím. Vzdělávat bychom se měli při každé příležitosti. Pro mě ale byla větším přínosem účast na stávce, kde mi spousta odborných i neobdobných řečníků přinesla více než pouhé čtyři vyučovací hodiny, které jsem ten den měla ve škole strávit a vstávala bych kvůli nim později. Víím, že uvádím jen svůj případ, ale všichni, se kterými jsem se dala do řeči, ať už při organizaci, či během stávky samotné, sdíleli společné přání: vyjádřit svůj názor a změnit situaci.

Je možné, že se zúčastnili i ti, kteří se chtěli vyhnout škole, ale dá se tomu nějak předejít? Nemůžeme nijak zkontrolovat, jestli má ten člověk o téma opravdu zájem, ale i kdyby neměl a akce se zúčastnil, mohl se dozvědět nové věci zájem nabýt. Pokud mám mluvit za sebe, ze

stávky jsem byla nadšená. Rozhodně to není ideální řešení, ale lepší než žádné, protože podle odborníků prostě musíme začít jednat. My jsme začali a budeme pokračovat! Tak se připojte, ať už v osobním životě nebo na globální úrovni, třeba oslovením politiků a podporou ostatních „ekomaniaků“.

Miroslav Pešek
Profesor na Gymnáziu
Jana Keplera
Člen strany Zelení
Praha 8

Studentská stávka je v mnoha ohledech dle mého užitečná, protože pomáhá upozornit na závažné problémy změny klimatu a devastace životního prostředí a zároveň dokáže aktivovat velké množství mladých lidí, z nichž mnozí se díky tomu třeba poprvé začnou ve větší míře zajímat o problémy politické povahy.

Co se „záškoláctví“ týče, mám v tomto smyslu snazší pozici, protože jsem jednak naladěný na stejnou vlnu a pak také v pátky neučím. Naprosto ale rozumím kolegům, kteří jsou zoufalí z množství hodin a času, které průběžně ztrácíme a které nám pak ke konci školního roku chybí. Vždyt druhé pololetí je jeden dlouhý náhradní rozvrh! Klade to pak větší nároky jak na nás jako na učitele, tak i na vás, studenty, protože chybějící látku budete muset dohnat. Naštěstí existuje poměrně dost metodiky, videí a vzdělávacích webů, jimiž se dá výklad doplnit. To pak závisí na aktivitě a zodpovědnosti samotných studentů. Zároveň se domnívám, že zvýšený zájem o témata spjatá se životním prostředím ze strany studentů může zpětně školní výuku obohatit. Mně rozhodně znalost principů a mechanismů globálního oteplování, exploatační ekonomiky nebo zelené energetiky přijdou mnohem důležitější než např. stoletá nebo peloponéská válka.

Já sám jsem se určitým způsobem do stávky zapojil. Napsat petici Učitelé za klima vzešlo z okruhu lidí kolem klimatické kampaně bezuhli.cz. Cítili jsme, že vedle studentů,

akademiků, odborářů a jiných bychom měli právě my – učitelé – vyzvat všechny zainteresované skupiny ke smysluplnému dialogu a stávkujících studentů se zastat a symbolicky je tak podpořit.

Zkontaktoval jsem se s několika přáteli a známými napříč republikou, napsal koncept, pak jsme jej dlouze on-line cizelovali, a nakonec rozeslali kyberprostorem. Virál to sice není, ale během několika dnů nás podpořilo kolem půldruhé stovky kolegů, což je poměrně slušné číslo, když uvážíme, že mnoho učitelů jde s kůží na trh na školách, jež nejsou třeba tak liberální jako je naše. Počkáme pár týdnů a ke konci školního roku pošleme tuto výzvu do parlamentu a na Ministerstvo školství, kde věřím že by to v pracovních komisích pro revizi rámcového vzdělávacího programu mohlo mít ohlas.

sestavila Tereza Pištěláková

Dvojí kvalita

Nutí nás Evropská unie jíst zkažené maso a nekvalitní potraviny?

Čím blíže jsme k eurovolbám, tím více jsme bombardováni informacemi o takzvané dvojí kvalitě potravin. Nikdo nám toho o dvojí kvalitě ale nakonec mnoho neřekl. Jediné, co denně čteme, je: „Evropská unie nás nutí jíst zkažené potraviny!“ či „EU může za to, že nejsme zdraví!“. Toto jsou nadpisy článků z Nezávislých novin Tomia Okamury, které nemálo z nás našlo ve své poštovní schránce pár dní před volbami do Evropského parlamentu. Sama jsem tento dle mého bizarní plátek, ve kterém jsou mimo jiné představitelé politických stran označováni za radikální přistěhovalce, sluníčkáře a blbě blondýny. Kolik je na těchto výročních pravdy a jak vypadá celá situace realisticky jsem se tedy rozhodla sama vypátrat.

Ano, dvojí kvalita potravin opravdu existuje.

Je ale nutné hned na začátek vyvrátit jednu masivní dezinformaci. Dvojí kvalita potravin se rozhodně netýká všech produktů na českém trhu. Prokazatelná je pouze u několika desítek produktů, které jsou v několika stech tisících nám dostupných produktů absolutně zanedbatelná částka.

Za druhé je u některých produktů diskutabilní, zda jde o rozdíl v kvalitě či pouze o složení. V některých produktech totiž může jít o rozdíl ve sladidlech, oleji či druzích přidaných barviv. Ano, to sice je rozdíl mezi jednotlivými produkty, které se v různých zemích prodávají ve stejném obalu, může ale jít pouze o rozdíl dostupných surovin na

jednotlivých výrobních střediscích zásobující jiné země. Navíc na těchto produktech je uvedeno složení, kde jsou všechny složky uvedeny pravdivě. Co se tedy dá ze zdravotního hlediska považovat za lepší? Která Nutella je ta kvalitnější?

No a když se hodláme bavit o dvojí kvalitě potravin, musíme brát v potaz jednu důležitou věc. Potravinový trh je trh jako každý jiný. Firmy vyrábí a prodávají lokálně to, o co je zájem, za tolik, za kolik jsme výrobek ochotni koupit. Pokud tedy firma z průzkumů vyčte, že v Česku lidé obecně dají více na kvantitu a cenu než na kvalitu, budou nám prodávány výrobky, které těmto požadavkům vyhovují. Tedy když chceme, aby deset deka šunky stálo deset korun, je jasné, že to nemůže být

„Evropská unie nás nutí jíst zkažené potraviny!“

šunka vyrobená z masa nejvyšší jakosti. To se firmám jednoduše nevyplatí.

Musíme se ještě zamyslet nad lokálními chuťovými preferencemi. U nás, oproti západní Evropě, dáme více na chuť a cenu než na to, zda je něco zdravé, či ne. Chuť se drží v tuku, nikoli ve svalu, což znamená, že výrobky s vyšším obsahem tuku chutnají lépe než výrobky s vyšším obsahem masa. Z toho tedy pro výrobce vyplývá, že u nás je větší poptávka po tučných buřtech, ze kterých kape nad táborákem, po párcích od Kosteleckých uzenin, které stojí 27,90 za 175 gramů, a šunce za 10 korun než po kvalitních párcích či italské šunce. Toto se dá ostatně vyčíst i z toho,

že Česká republika drží první místo v žebříčku počtu slevových akcí za rok. Jak uvádí například Reflex či portál idnes, Češi nakupují ve slevách něco málo přes polovinu svého zboží.

Dvojí kvalita se ale netýká pouze potravin, nýbrž i kosmetiky, čistících prostředků a hygienických potřeb. V těchto případech stále platí to, co platí u potravinových výrobků. Pokud chceme kupovat prací prostředky za 165,90 za dva litry, nemůžeme čekat, že produkt bude kvalitní a vypere z prádla nejzažranější skvrny.

Pokud tedy chceme kvalitní čističe, hygienické potřeby a kosmetiku, jako mají jiné státy Evropské unie, musíme si zvyknout na to, platit za ně tolik, kolik za ně platí v jiných státech Unie. Společnost si konečně musí odvyknout výroků „Za komunistů bylo líp, protože cigarety stály čtrnáct korun za krabičku nebo vepřovou pečení, která tehdy stála šedesát!“, protože

reálně přepočítáno z tehdejší průměrné mzdy na dnešní, krabička cigaret stála pětadevadesát a vepřová pečeně 420 Kč/kg.

Na závěr bychom si měli uvědomit jednu věc: Nikdo nás k ničemu nenutí! To, co konzumujeme, jakou to má kvalitu a v jakém množství to konzumujeme, ovlivňujeme pouze my sami. Je tedy na nás, zdali budeme v očích businessmanů přispívat ke zdánlivé výhodě prodeje nekvalitních produktů v České republice, anebo snížíme jejich poptávku. ■

Tereza Pištěláková

Zkáza Hindenburgu

Psalo se 6. května 1937, když legendární německá vzducholod' Hindenburg, která představovala vrchol tehdejšího nacistického konstruktérství, vzplanula při přistávání v New Jersey po svém dlouhém letu z Frankfurtského letiště.

LZ 129 Hindenburg byl se svojí sesterskou lodí největším létajícím strojem všech dob. Jméno získal po německém prezidentovi, který bojoval v První světové válce, Paulu von Hindenburgovi. Čtyři diesellové motory od Mercedesu umožňovaly maximální rychlost až 135 kilometrů v hodině a celá vzducholod' dokázala transportovat 72 pasažérů a 61 členů posádky. Hindenburg byl ale velmi luxusní záležitostí. Na palubě jste si mohli dopřát teplá jídla, sprchu se studenou i teplou vodou a samotná cena letenky se mohla rovnat ceně levnějšího auta.

Hindenburg ale v té době představoval pro nacistické Německo víc než pouhý dopravní prostředek. Jednalo se o zásadní nástroj propagandy, který měl za úkol šířit německou technickou nadvládu, jež v té době v oblasti letectví dominovala. Hindenburg byl třikrát větší než současný Boeing 747 a jen o kousek kratší než Titanic a vzbuzoval tak silné emoce a důvěru ve všech, kteří tento stroj spatřili. To si uvědomoval i tehdejší ministr

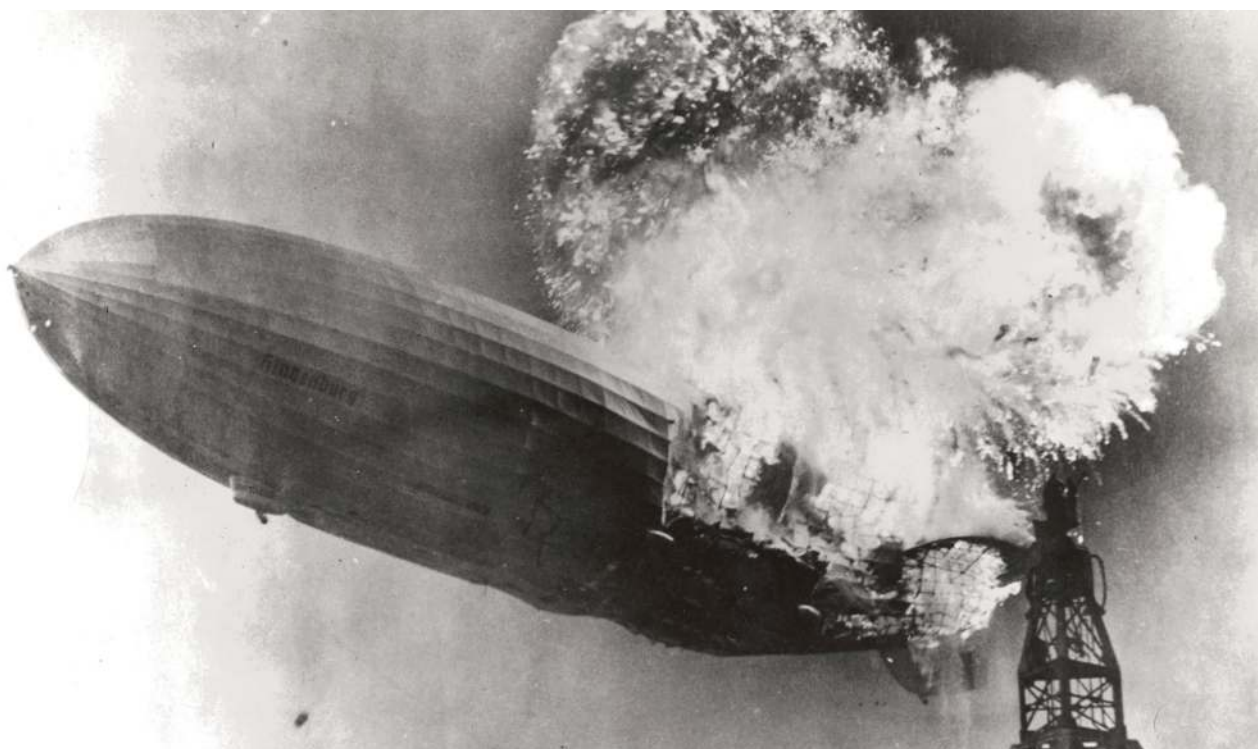
propagandy Joseph Goebbels, který po dokončení vzducholodi nařídil cesty po všech velkých německých městech. Vzducholod' měla za úkol rozhazovat propagandistické brožury za doprovodu nacistických písní. Poté se jala vzducholod' i svého původního úkolu – přepravy lidí přes oceán do Ameriky. Těchto cest se uskutečnilo hned několik, s posádkou těch nejbohatších, kteří si mohli Hindenburgem poskytovaný luxus dovolit. Několik dalších vzducholodí bylo vyrobeno, ale žádná nedosáhla kolosálním rozměrům LZ 129 Hindenburg. Až do onoho osudného dne 6. května 1937.

Díky tomu, že letiště v New Jersey, kde Hindenburg přistával, bylo velmi atraktivní lokací pro novináře a lidi z okolí, existuje z havárie několik fotek, videozáznamů a očitých svědectví. Navzdory tomu však dodnes nelze prokázat, co přesně se před 82 lety s tímto leteckým obrem stalo. Nejpravděpodobnější teorie naznačuje, že požár způsobila jiskra statické elektřiny. Během

letu kotevní lana zvlhla, tím pádem se stala vodivými, během letu se na nich reakcí se vzduchem vytvořil elektrický náboj a ten poté při přistávání zapříčinil zkázu Hindenburgu. V ten moment, co se lana dotkla země, se celá hliníková kostra uzemnila a vzducholod' naplněná 200,000 m³ vodíku začala hořet. Celý vzdušný obr shořel během 34 sekund. Při nehodě zahynulo 36 lidí. Objevují se ale také konspirační teorie, které naznačují, že havárie byla dílem sabotáže, kterou se ale Němci snažili v zájmu obhájení vlastní reputace zakrýt.

Zkáza Hindenburgu zasadila tvrdou ránu nacistickému režimu a ukončila tak éru vzducholodní dopravy. Vzhledem k tomu, že používání vodíku bylo po katastrofě nemyšlitelné a veškeré zásoby helia drželi Američané, nemělo Německo jinou možnost než s výrobou vzducholodí přestat. Konec vzducholodí otevřel dveře novým, bezpečnějším a ekonomičtějším strojům. Začala éra letadel.

Jan Hotový a Eda Klíma

R O Z H O V O R

Lucie Schejbalová

Lucie Schejbalová byla donedávna širší veřejnosti známá spíš jako Sejška. Pod touto přezdívkou nahrává na YouTube a sociální sítě své mejkap tutoriály. Změna nastala s letošními volbami do Evropského parlamentu, kam kandidovala z prvního místa kandidátky hnutí ANO, vytrollíme europarlament. Podle jejích slov se jedná o spolek odborníků z Čech i Moravy, kteří se úplnou náhodou dali dohromady a rozhodli se „potrollit“ Evropský parlament.

V letošních volbách do Evropského parlamentu jste poprvé kandidovali na celostátní úrovni. Odkud se vlastně vzalo vaše hnutí ANO, vytrollíme europarlament? Proč jste se rozhodli založit toto recesistické uskupení?

Jirka (Jiří Kyjovský – předseda hnutí, pozn. red.) zakládal toto hnutí s jiným názvem někdy během loňského léta, ale nebylo aktivní. Následně se seznámil s Tondou Capouškem, dvojkou naší kandidátky, a vymysleli, že bychom mohli kandidovat do europarlamentu. Takže nakonec kandidovali i ti, co hnutí nezakládali. Naše hnutí není recesistické, myslíme to zcela vážně, jen náš program recesistický je.

týden před volbami jsem nevěděla, že pokud hnutí/strana překročí jednaprocentní hranici, dostane za každý hlas 30 Kč.

Narazili jste při zakládání strany na nějakou zajímavou situaci, respektive museli jste překonávat některá úskalí, se kterými by se konvenční strany nesetkaly?

Já nevím, co řeší jiné strany, nikdy jsem v žádné nebyla. Jediné, co jsme řešili, bylo, že nemáme peníze a jak být co nejvíce vidět. A jak získat moře, to asi ostatní neřeší.

Hnutí ANO, vytrollíme europarlament je známé především díky své netradiční až bizarní kampani, dá se ale

zmatená, pobíhala sem a tam, byla zavalená papíry :-D.

Před volbami se řešila všude v médiích témata, jako dvojí kvalita potravin, migrace, brexit. Nejvíce se mi líbilo, jak strany hulákaly, že samozřejmě nechtějí pro Českou republiku dvojí kvalitu potravin. Kdo by to chtěl?! Tak jsme si do programu napsali trojí kvalitu (tj. posílání zbytků od nás Slovákům a Maďarům, pozn. red.). Navíc co jsem slyšela, tak europarlament měl jednání ohledně dvojí kvality potravin už uzavřená, takže se jednalo spíše o populismus. Strana SPD se dostala do Evropského parlamentu se dvěma mandáty, proč se tam přihlašovali, když považují Evropskou unii za zlo?

ANO, vytrollíme europarlament

lídr: Lucie Schejbalová

24. a 25. května

Volby do Evropského parlamentu

Co vás osobně vedlo ke vstupu do politiky?

Já do politiky nevstoupila, ani do hnutí, pouze jsem za ně kandidovala. Kluci mě oslovili, abych jim pomohla s propagací, jelikož mám docela velkou fanouškovskou základnu. Dlouho jsem zvažovala, ale nakonec přijala, protože se mi líbil ten podprahový rámec naší kandidatury.

Chtěla jsem poukázat na náš krásný Absurdistán, jak tady politici lžou, slibují modré z nebe a přitom vědí, že ho pro lidi nikdy nedostanou, možná ho pro ně ani nechtějí. Přála jsem si, aby se lidi začali zajímat o volby a politiku, já sama jsem zjistila plno věcí. Ještě

dělat recese i poté, co je člověk zvolen, nebo to končí společně s kampaní? Mělo by to pak ještě smysl?

Celou dobu jsme chtěli pokračovat v tom, co jsme slíbili před volbami, i když já osobně si celkově neumím představit, co bych dělala v Evropském parlamentu, navíc proti mně by sedělo 750 poslanců ze všech zemí Evropské unie, jakou bych asi měla sílu něco změnit? Chtěla jsem i nadále bavit lidi, ukázat, jak to funguje, co se v Evropě řeší. V případě získání jednoho mandátu bych si jako poradce vzala nějakého dalšího kandidáta za naši stranu. Úplně vidím, jak bych byla na začátku

Setkali jste se někdy s negativním ohlasem na vaše návrhy? Snažil se vám někdo

Jasně že jo, spíš to byli kamarádi–nekamarádi, kteří nám sice přímo nerozmlouvali kandidaturu, ale z různých důvodů nás nepodpořili u voleb nebo před nimi.

Co vás přesto motivovalo k tomu, abyste se o svůj záměr pokusili?

Dostat se do europarlamentu bylo pro mě na hony vzdálené, líbilo se mi ukázat tu absurditu, zvednout lidi, a i kdyby nevolili nás, tak aby šli volit! V minulých

volbách byla účast 28 % (v letech 2004 a 2009, pozn. red.) a 18 % (2014), což mi připadá dost slabé. Kdyby se více lidí zvedlo, nemuseli jsme se dostat ani přes to 1 % hlasů.

Kdybyste měla před volbami hádat výsledek, kolik procent byste řekla, že získáte? Co říkáte na výsledky voleb?

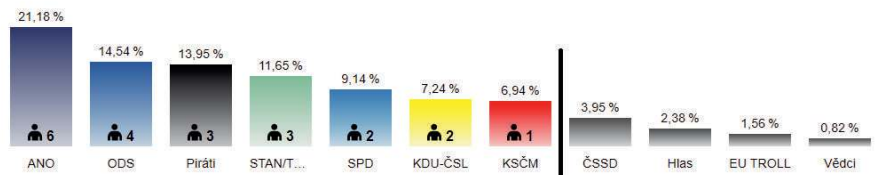
Jako dostat 100 % by bylo super :-D. Já neměla vůbec odhad, dopadli jsme supově ve studentských volbách, ale nebyli jsme v žádných jiných průzkumech, nebyli jsme zváni na politické debaty. Kdybych věděla, co bude následovat, budu se modlit za 0,99%.

Co říkáte na to, že podle některých odhadů mohla až polovina vašich voličů mohla volit ANO, vytrollíme europarlament omylem, poté co si vás spletla s hnutím ANO 2011 premiéra Babiše?

Když kluci přišli s názvem, tak jsem se smála. Přišlo mi to, jako kdybych si začala říkat třeba Pamela Kendrson. Pokud se velké množství lidí spletlo, zase to poukazuje na to, že lidí nečtou. Ten název byl dostatečně odlišen. Myslím, že dost lidí dalo hlas nám, protože nemělo koho volit nebo chtělo vyjádřit nesouhlas s aktuální situací.

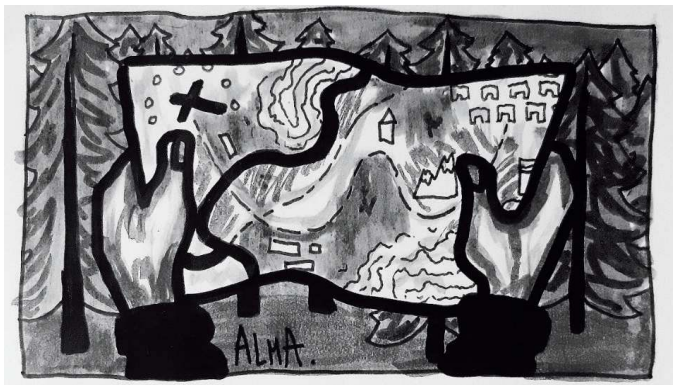
Co bylo pro vaše hnutí největším překvapením či zklamáním?

Rozhodně to, jak nás lidé odsuzovali za to, co jsme dělali, dívali se na nás skrze prsty. Překvapilo mě, že nám doporučovali, co máme udělat s penězi, a reakce médií. To byla obrovská škola života. Připadala jsem si jak lovná zvěř. Ale výsledek mě v první chvíli potěšil.

té ma Singapur

Za hranice

Singapur je super začátečnická destinace, pokud chcete něco objevit, ale úplně se u toho neumazat, a pokud chcete zažít kus jihovýchodní Asie, ale pořád mít přístup ke klimatizaci a wifi.

Já osobně bych si ho asi jako destinaci k navštívení nevybrala, protože má okolo sebe spoustu dle mého názoru zajímavějších zemí, ve kterých se vyplatí strávit víc času. Ale řízením osudu jsem se tam jako modelka dostala na šest týdnů, a za tu dobu jsem Singapur a jeho obyvatele relativně dobře poznala, a z prvotního zklamání bylo nakonec nadšení!

Ohromná výhoda je, že se domluvíte víc než dobře anglicky. I když musíte dát jasně najevo, že jste cizinec, jelikož mluvená angličtina určená cizincům a „singlish“, kterou spolu komunikují místní, je celkem rozdílná. Když vezmete spoustu (nejen) čínských slov, za každé druhé slovo hodíte příponu lah, přidáte trochu huhňání a zdvojnásobíte tempo řeči, dostanete řeč, kterou se mezi sebou domlouvá většina obyvatel. Kromě angličtiny jsou úředními jazyky Singapuru ještě čínština, malajština a tamilština. Co jsem se tak ptala, tak všechny děti se ve škole učí angličtinu a ještě svůj mateřský jazyk.

Možnost skamarádit se s místními jsem využila moc ráda, protože najít si spřátelenou duši mezi spolubydlícími bylo někdy těžké (zvláště když většina z nich byly Rusky, co neuměly anglicky).

Právě národnostní rozmanitost Singapuru je jeho další plus. V metru mě vždycky nejvíc bavilo pozorovat lidi. Dá se celkem zřetelně odvodit, kdo patří k jakému etniku – většinu tvoří Číňané, za nimi Malajci a pak Indové. Protože Singapur býval podle příslušnosti k etnikům rozdělený na čtvrti, počet indických pasažérů rapidně stoupal na stanici Little India, malajských na Kallang (v malajštině továrna) a čínských na Chinatown.

Každopádně – máte možnost objevovat několik kultur na jednom místě, i když třeba ne tak intenzivně a autenticky jako v těch samotných státech, odkud pocházejí.

Zajímavé ale je, že se Singapurské vládě po osamostatnění podařilo semknout „singapurský národ“ dohromady tak, že (z mého pohledu) nikdo moc neřeší, k jakému etniku patří a berou se prostě jako Singapurané. Měla jsem to štěstí být tam na Singapore National Day a bylo to jednoduše VELKÝ. Přehlídka stíhaček, ohňostroje (jakože obrovské ohňostroje, tak dlouhé až člověka začne nudit se na ně koukat), vodní show atd. A všichni se dmou pýchou a křičí „Majulah Singapura!“ („Singapore, vpřed!“ – což je také název národní hymny).

A k tomu ještě to, co dokázala singapurská vláda: udělat z rozděleného ostrova plného lidí, kteří nemají kde bydlet a nemají

práci, v zemi, která má jednu z nejvíce rozvinutých ekonomik světa a kde je údajně nejlepší kvalita života. Otázkou ovšem je, jak moc to zasáhlo míru demokracie a svobody v zemi. Doporučuji si průběh proměny Singapuru vygooglit. Jak to vnímají sami Singapurci je moc hezky popsáno v National Museum of Singapore (doporučuji navštívit, stejně jako Former Ford Factory a Peranakan Museum, ostatní muzea nejsou zas tak dobrá).

Když chodím na castingy někam úplně do háje, tak se vždycky utěšuji tím, že aspoň poznám tu zemi zevrubně. No v Singapuru jsem vždycky skončila na „sídlišti“ (googli „HDB“), což mi umožnilo několikrát najít skvělé hawker centrum. Hawker centrum je místo, kam v Singapuru chodíte na jídlo. Vždycky. Všude jinde je to moc drahý a posh, ale tady je to levný a, proboha, tak dobrý! Tím, jak se smíchalo pár kultur dohromady, vznikla naprosto skvělá kuchyně. O jídle bych mohla psát roky, takže jen zakončím svými osobními tipy – marinovaný lilek, popiah a KUEH! Už jen kvůli jídlu bych do Singapuru jela hned zpět.

Ohledně Singapuru mi určitě můžete napsat, ráda dodám další tipy. Limit slov je moc malý a ani zdaleka se mi sem nevejde všechno, co chci říct!

Anna Sušická

téma | Ve stanu na sněhu

aneb expedice Halič

„Aničkooo, nechceš jet na výpravu na sněžnicích?“

„No jasně,“ zněla moje odpověď. Luce a než jsem se nadála, seděly jsme obě na informační schůzce s profesorem Kolářem. Tam nám bylo řečeno, jak bude všechno probíhat, kdy se odjíždí, jaké vybavení, oblečení a jídlo je třeba si vzít s sebou a kde všude se budeme pohybovat. S Luckou jsme pak měly jasno, že si tenhle zážitek nenecháme ujít.

Jak už to mám ve zvyku, začala jsem si balit samozřejmě dost na poslední chvíli. Narychlo házím do svojí krosny proteinové sušenky, kalhoty, za nimi letí tři kaše, čocka a v těsném závěsu triko z merino vlny. Akorát moje krosna byla spíš z těch menších, a ač jsem dělala, co jsem mohla, karimatka neměla nejmenší šanci zaujmout místo uvnitř batohu. Čapla jsem karimatku do ruky s tím, že ji připevním k batohu až na místě. Neměla jsem ale doma žádné gumicuky, tak jsem popadla vodítko, že se to prostě „nějak obmotá“, do druhé ruky jsem vzala sněžnice (které jsme dostali zapůjčené od Klubu Kepler) a běžela jsem na autobus.

Dorazila jsem samozřejmě jako poslední, ale ještě několik krásných minut před příjezdem autobusu. V tom čase jsem se spěšně seznámila se členy výpravy a rozmyslela s Luckou různá možná připojení vaku ke krosně. Vodítko zůstalo nepoužité, tak jsem ho celý výlet měla s sebou zbytečně, ale koneckonců, aspoň taky vidělo kus světa.

Brzy ráno jsme přijeli do Sniny na Slovensku a jeli ještě kus taxíkem do Runiny. Tam jsme hodili na záda batohy a vyrazili. Pořádně jsem utáhla krosnu, smířená s otlaky na bedrech, ale snažící se šetřit záda a začala si to prvních pár metrů štrádovat sebedůvědomím krokem

vysokohorského turistu. Jakmile ale přišlo větší stoupání, dala mi cesta docela dost zabrat. Už při prvním výhledu jsem ale musela uznat, že to stálo za to. Člověk najednou jako by měl celý svět na dlani a při tom si uvědomuje, jak je oproti všem těm kamenným obrům naprosto maličký. Ale nemyslím tak úplně maličký ve smyslu bezvýznamný. Naopak, úcta k těm ohromným kopcům jakoby dávala každému tomu pohledu dolů zvláštní důležitost. (Asi proto jsem chtěla být opatrná s tím spojením „svět na dlani“. Člověk má v takových chvílích tak nějak pocit, že se

znovu stává součástí přírody a ne bytostí se z ní vyčleňující a pochybně se stavící do pozice nad ní.)

Ale dost už mých výlevů nad horskými výhledy. Zanedlouho jsme nazuli i sněžnice, které nám do té doby viseli na krosnách. Ze začátku jsme se s nimi spíš tak plácali ve sněhu, ale po kratičké době se z nás, nejdříve jakýchsi podivných ve sněhu se rochnících kaček blátotlaček, stali docela profesionální horalové.

A tak jsme chodili dál a dál po horách a bylo nám krásně. Každý večer jsme se pak hladoví pustili do přípravy jednoduchých jídel na zalití – pomocí sněhové vody ohřáté na plynovém vařiči. Nikdy mi tolik nechutnala kaše s česnekem a kuskus s kukuřicí bych tak mírou luxusu přirovnala k nějakým Foie gras s kaviárem. Po večeři jsme si udusali sněžnicemi sníh na vybraném místě a tam si

postavili stan. I v tlustém spacáku mi přece jen byla občas v noci docela zima a tak jsem se někdy dlouze převalovala ve snaze usnout a myšlenkami jsem už často byla u ranní ovesné kaše, na kterou jsem se zpravidla těšila od večere.

A tak míjeli noci a dny. Počasí nám celou doby opravdu přálo, na zasněženou krajinu přes den téměř pořád svítalo slunce, až poslední den nám dali hory okusit také cestu menší sněhovou vánicí.

Když nastal den odjezdu, tak jsem se samozřejmě těšila na Prahu, teplý pokoj, pořádné jídlo a na měkkou postel, ale přesto se mi z hor tak úplně nechtělo. Ta výprava pro mě byla tak trochu meditace zimou, únavou a chozením a nedokážu si představit lepší místo na odproštění se od problémů všedních dní. Hrozně jsem si celé to sněžné dobrodružství na pomezí Polska, Slovenska a Ukrajiny užila.

Když jela naše výprava autobusem zpátky do Česka, všichni jsme se pohodlně opřeli do měkkých sedaček a taky si pro větší pohodlí sundali boty. Bohužel, jak se dá po týdenním chození v horách očekávat, zrovna vanilkový oděr se v důsledku toho nad našimi místy nevznášel. Jeden pán, který měl nejspíš místenku někde u nás, si to už po pár krocích k zadním sedačkám autobusu rozmyslel a sednul si raději dopředu. Vše ale vyvrcholilo, když za námi přišel řidič s otázkou, jestli jsme si někdo sundali boty. „Všichni“, zněla hromadná odpověď, načež řidič jen přísným hlasem řekl: „Okamžitě about!“

To byla jen taková poslední historka na závěr.

A jestli máte chuť taky takhle někam vyrazit, tak určitě sledujte Projekt Kepler na facebooku, možná se zase naskytne nějaká příležitost :).

Anna Žalmanová

téma | Berlín

stavba a rozmanitost

Berlín – hlavní město Německa. Symbol Studené války. Berlínskou zeď a násilné roztržení rodin, Berlína i samotného Německa dnes kromě turistických atrakcí připomínají jen jiné cihly v dlažbě a socialistická architektura v bývalé východní části.

Zdá se, že čím více Berlín v minulosti trpěl, tím více dnes vzkvétá. V ulicích je rušno, auta jezdí, lidé spěchají a hlavně se pořád někde staví, což ale kupodivu neomezuje chodce ani dopravu. Toto město dává na každém kroku najevo, že nejhorší léta má za sebou. Moderní budovy (ať už se jedná o vládní a administrativní budovy, nebo školku), mimo jiné podél řeky Sprévy, jsou toho důkazem, stejně jako neoficiální znak Berlína – zelený „semaforový“ panáček na pochodu.

První myšlenky po vyslovení slova „Berlín“ samozřejmě patří právě jeho pochmurným časům, s nimiž se ale, buďme upřímní, pojí nejznámější a možná

i nejzajímavější památky. Checkpoint Charlie – v minulosti jediný hraniční přechod mezi Východním a Západním Berlínem, dnes spojen s muzeem. Kontroverzní Památník obětem holocaustu, 1,3 km dlouhý kus Berlínské zdi přebarvený malbami tvořící East Side Gallery a pak i samotný Reichstag – bývalé sídlo říšského sněmu, dnes německého parlamentu. A k tomu ty „veselejší“ památky, a máte nabitý program plný úžasných zážitků a vzpomínek.

Berlín mě nepřestal překvapovat. Měla jsem to štěstí zažít berlínský První máj, který se postaral o můj první šok. Před ikonickou Braniborskou bránou probíhal hlučný koncert hudby nejrůznějších žánrů, přičemž jste mohli pojídat vafle z některého z mnoha přítomných stánků okolo. Ten pohled mě tenkrát zvláštním způsobem fascinoval, a i teď, když si na to vybavím, se nemůžu ubránit úsměvu.

V ulicích můžete pocítit i to, jak multikulturní je Berlín město. Pár metrů od muzea Pergamonu

s babylonskou lštařinou bránou je asijský supermarket, a jen o pár ulic dál italská restaurace vedle restaurace indické a na druhém konci té samé ulice najdete turecké zákusky. A k tomu všemu připočítejte další bary, kavárny a restaurace, z nichž většina své hosty osvětluje barevnými vánočními světýlky. Ještě pro větší kontrast doporučuji navštívit neuvěřitelně multikulturní Kreuzberg. Tato kdysi západní čtvrt je dnes známá jako „rebelská“. Kreuzberg je útočištěm Turků, „pankáčů“, bohémů, LGBTQ komunity, a kromě spousty dobrého jídla zde najdete i graffiti, vintage obchody nebo Görlitzer Park, kde jen můžete tipovat, kdo je drogový dealer, a kdo ne.

Takže pokud se někdy do německého hlavního města vydáte, zastavte se na chvíli v místním stánku, dejte si berlínský currywurst (grilovaná klobása s kečupem a kari) a vychutnávejte si rozmanitost tohoto místa. ^t

Magdaléna Pešková

téma | Bakelitový telefon

V lese jsem potkala šamana a ten mi nabídl kalumet míru. Oči mu pod kožichem svítily jako uhlí. Páchl. Navečer mi sdělil, že mu překážím. Bylo už chladno a já se chtěla ohřát. Nebylo kde, protože měsíční svit je chladný. Vycenil zuby. Jdi pryč, pravil. Já, že nikam nejdu. Zůstávám. Je mi dobře. Zima, ale dobře. Povídám, padej. Kam? Já nevím, někam, kde je slunce, radil. Běž za západem. Tam je hezky. Sleduj ho a dojdeš do země snů. Ani mě nenapadne, odvátla jsem. Půjdu na východ. Tam je slunce prej hezcí. Je červenější, říkají. Vlčí muž se zasmál. Jak chceš, ale budeš litovat. A já věděla, že se mýlil.

Na cestě jsem potkala květinu,

kteřá mi sdělila své jméno. Řekla, že poutníka už potkala. Dávno. Nevrátil se. Boty se mi sedřely a chodila jsem jen tak, naboso, s tkaničkama kolem kotníků, protože póza. Odhodila jsem vlasy, protože se mi cpały společně s pískem do úst. Spálila jsem šaty, protože jsem necítila svit na své kůži. K východu slunce jsem dorazila jako kostlivec.

Ale takhle tam vypadali všichni. Byla jsem opět mejnstrým.

Slunce bylo šarlatovější než na naší zahradě. Ale všichni si před ním stínili oči. Proč? ptala jsem se. Nevidíš? Seš slepá? říkali a mávali směrem k záři. Já se podívala blíž a odvrátila zrak. Od té doby mám radši svou stolní lampu, protože jsem se nedokázala dívat do jámy

plné skřeků ponížené lidské důstojnosti.

Utekla jsem. Zbabělec, ukazovali si.

V lese jsem potkala šamana a jeho tvář zdobil úšklebek. Líbil se ti východ? posmíval se. Rozbila jsem mu kalumet o hlavu. **L**

Sepsáno MNOU

Objev nového druhu člověka na Filipínách

Na jaře tohoto roku byl v prestižním časopisu Nature zveřejněn článek, který pojednává o objevu nového lidského druhu: Homo luzonensis.

Ostrov Luzon je nejlidnatějším ostrovem Filipín, a právě zde, v jeskyni Callao, byly v letech 2007 až 2011 nalezeny ostatky tří jedinců rodu Homo. Možná se ptáte, proč trvalo vědcům zveřejnění objevu tak dlouho? Tato dlouhá prodleva je dána tím, že ostatků není mnoho. Jedná se o sedm zubů, jednu kost stehenní a několik článků prstů. Porovnávání těchto kostí s kostmi jiných druhů rodu Homo bylo náročné, jelikož vykazovaly podivný míšmaš australopitéka, člověka vzpřímeného a jiných druhů. Analýza DNA, která by tuto otázku mohla rychleji vyřešit, nebyla možná, jelikož se vhodné vzorky DNA ve vlhkém a teplém prostředí nezachovaly. Po letech bádání a dohadů se antropologové shodli na tom, že se jedná o neznámý lidský druh. Dostal jméno podle svého naleziště, Homo luzonensis.

Zjistilo se, že se jedná o ostatky tří jedinců, dvou dospělých a jednoho dítěte. Byli vysocí 100 až 120 cm,

a žili na ostrově před 50 000 lety. Pro porovnání: v té době už se na území Evropy vyskytoval Homo sapiens a Homo neanderthalensis.

Logicky se nám nabízejí otázky: „Odkud přišel Homo luzonensis? Proč je v porovnání s neandertálcem tak malý?“ Teorie říká, že se první pralidé začali přesouvat z Afriky přibližně před dvěma miliony let. Na ostrov Luzon se možná dostali náhodou, například při bouřce. Tam se zmenšila jejich výška kvůli limitovaným zdrojům potravy. Mluvíme o ostrovním nanismu. Některé detaily ale neseď. Při porovnávání kostí palce s Homos apiens a australopitékem došli vědci k závěru, že kost Homo luzonensis připomíná více kost australopitéka. Je totiž zahnutá, což značí, že se adaptoval k lezení na stromy a chůzi používal zřídka. Zdá se, že se jedná o krok zpět, protože jeho současníci jako Homo sapiens chodili po dvou.

Kosti ještě zřejmě nevydaly všechna svá tajemství. **L**

Bára Mrázová

Děkujeme vedení školy, že máme možnost časopis vydávat pod záštitou GJK

Na vzniku časopisu se zúčastnili:

Odpovědná kontaktní osoba: **Klára Richterová**

Sazba a grafika: **Alžběta Volhejnová, Eduard Klíma**

Korektura: **Matěj Knop,**

Tomáš Harcuba,

Barbora Mrázová,

Magdaléna Pešková,

Johanka Formánková,

Veronika Višňovská

Editor rubriky Téma:

Majda Pešková

Titulní strana: **Beata**

Puchingerová

Ilustrace: **Alma Fialová**

V rukou držíte už druhé číslo studentského časopisu Tycho, který funguje na GJK zatím jako občasník od studentů pro studenty. "Od studentů pro studenty" pro nás znamená, že užitek (nebo požitek) čtenářů a tvůrců má stejnou hodnotu. Pokud máš tedy nějaké připomínky, návrhy nebo pochvaly či se chceš zapojit nebo zkusit v projektu zužitkovat svůj um a znalosti (ať jsou jakékoli), neváhej nás kontaktovat na emailu (casopis.tycho@gjk.cz) nebo osobně (podívejte se tady vzadu na poděkování).

Nebyli jsme na to však sami, účast vás, studentů, na celém projektu ho posunuje vpřed. Proto děkujeme za vaše příspěvky.

1						9	
	2				8		
		3	1		6		
	8	1	7			4	
9	7	5	3	8	1	2	
5			4	6	9		
	5		2	7			
	3				2		
4						8	

7		5					
2		8	7			5	1
		1	4	3		9	
1	4						
		7	1	4	6	3	
						7	4
		9		2	7	1	
6	7			1	8		3
					4		9

